

Suomen Gynekologiset Syöpäpotilaat ry
Gynekologiska Cancerpatienterna i Finland rf

Viivästyneitä diagnooseja – mutta myös hyvää hoitoa

Taru Salovaara
puheenjohtaja
Suomen Gynekologiset Syöpäpotilaat ry

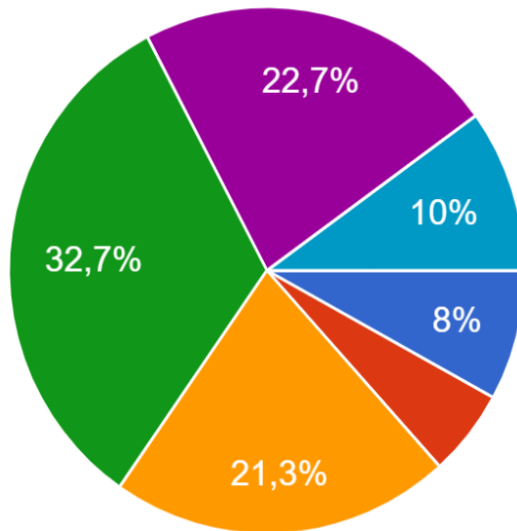

Munasarjasyöpäkysely

- Kysely oli avoinna 3.12.2025-18.1.2026
- Kysely teetettiin osana pohjoismaista yhteistyötä
- Kysely tehtiin suomeksi ja ruotsiksi
- Kyselyyn saatiin yhteensä 150 suomenkielistä ja 3 ruotsinkielistä vastausta
- Vastauksia saatiin kaikilta hyvinvointialueilta sekä Helsingistä ja Ahvenanmaalta
  - Prosentuaalisesti eniten Helsingistä (19,3 %), Varsinais-Suomesta (13 %) ja Keski-Suomesta (9,3 %)
  - Useita hyvinvointialueita, joilta vain 1-2 vastausta

Ikäjakauma (minkä ikäisenä sait diagnoosin?)

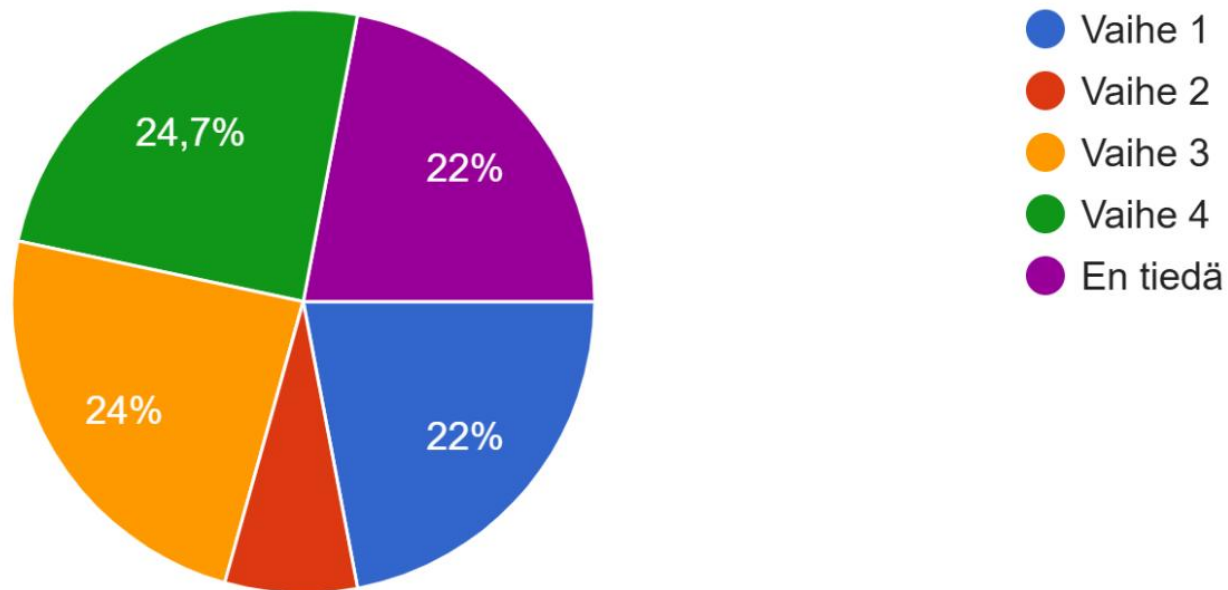
- 30-vuotias tai nuorempi
- 31-40-vuotias
- 41-50-vuotias
- 51-60-vuotias
- 61-70-vuotias
- 71-80-vuotias
- 81-vuotias tai vanhempi

***22 prosenttia vastaajista ei
tiennyt missä vaiheessa
(stage) heidän syöpänsä oli
todettu.***

Syövän vaihe diagnosoitkellä

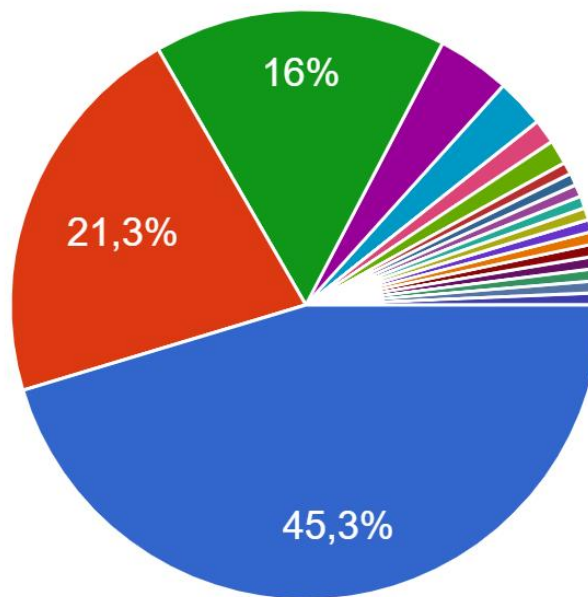

Munasarjasyövän salakavaluutta kuvastaa se, että kyselyyn vastanneista 16 prosenttia kertoi päivystyksen olleen ensikontakti oireiden ilmettyä.

Ensimmäinen hoitokontakti, kun oireita ilmeni

- Perusterveydenhuolto
- Gynekologi / gynekologinen vastaanotto
- Päivystys
- Työterveyshuolto
- Muut (avovastaukset)

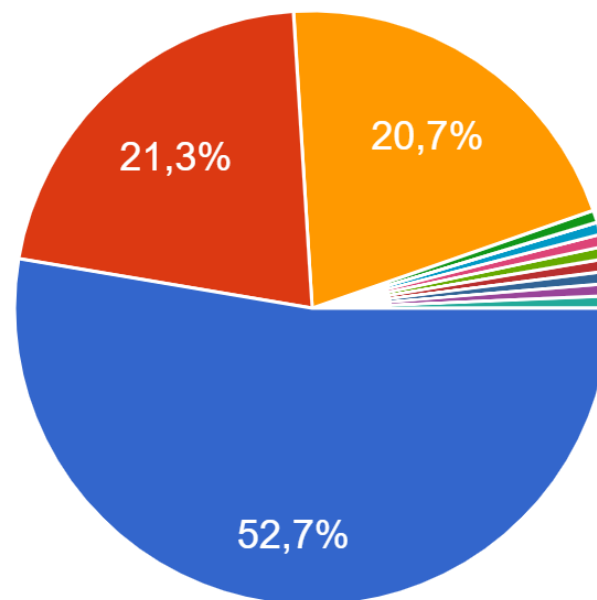
Suomen Gynekologiset Syöpäpotilaat ry
Gynekologiska Cancerpatienterna i Finland rf

***Jos perusterveydenhuollon
hoitoon pääsy sakkaa ja
oireita ei tunnisteta varhain,
diagnoosit viivästyvät.***

Missä oireita tutkittiin ensimmäisen kerran?

- Julkinen terveydenhuolto
- Yksityinen
- Työterveyshuolto
- Opiskeluterveydenhuolto
- Muut (avovastaukset)

Suomen Gynekologiset Syöpäpotilaat ry
Gynekologiska Cancerpatienterna i Finland rf

***28 prosenttia vastaajista
kertoi, että heillä ei ollut
oireita ennen
syöpädiagnoosia.***

Yleisimmät oireet ennen diagnoosia

- Jatkuva turvotus, vatsan turvotus (50,7 %)
- Vaikeus syödä, täyteläisyyden tunne (26,7 %)
- Lantion tai vatsan alueen kivut (44 %)
- Tiheä virtsaamistarve (26 %)
- Muutokset suolen toiminnassa (28,7 %)

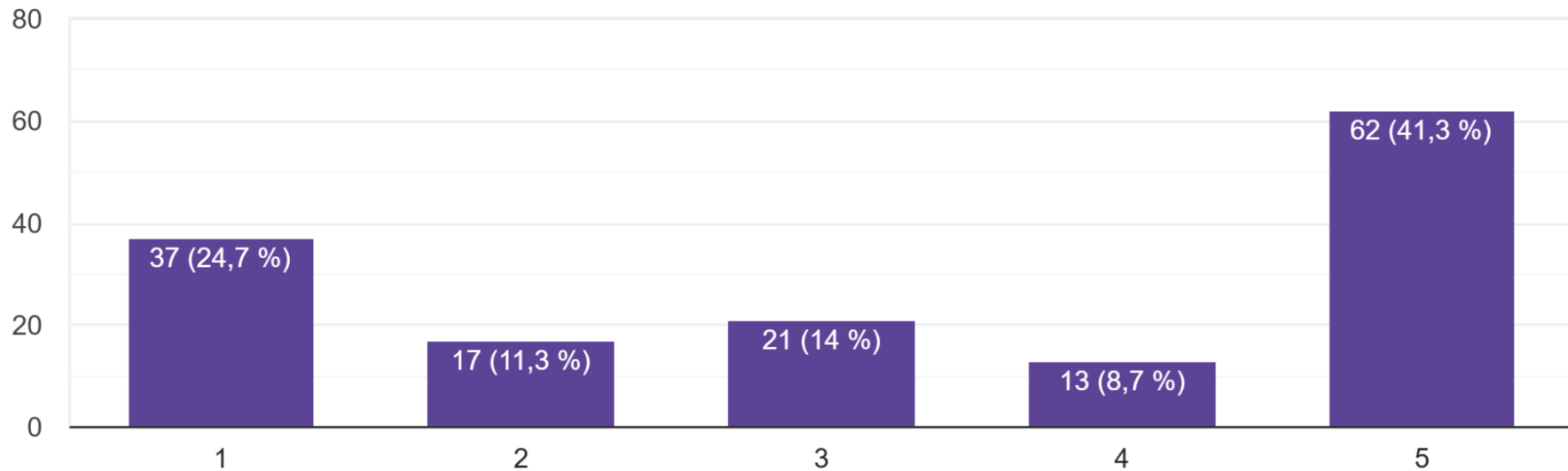

Suomen Gynekologiset Syöpäpotilaat ry
Gynekologiska Cancerpatienterna i Finland rf

***Luottamusta voidaan
synnyttää pienillä asioilla.
Mutta se voidaan vähintään
yhtä helposti myös rikkoa.***

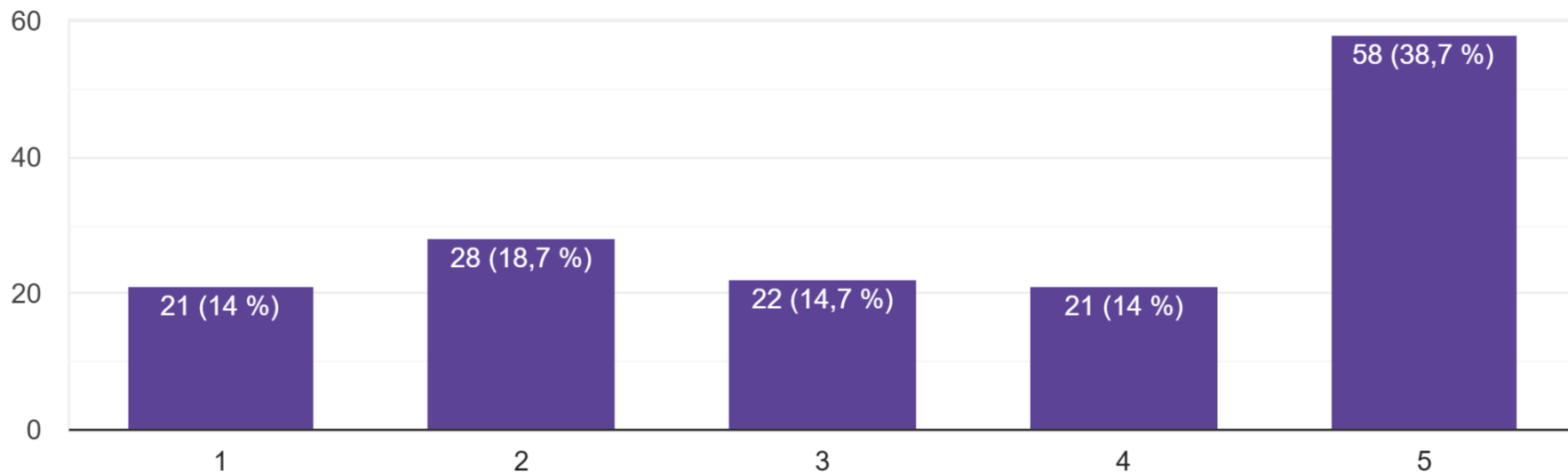
Otettiinko oireesi vakavasti?

1=Oireitani ei otettu vakavasti, 5=oireeni otettiin vakavasti

Kuunneltiinko sinua?

1=Minua ei kuunneltu lainkaan, 5=Minua kuunneltiin erittäin hyvin

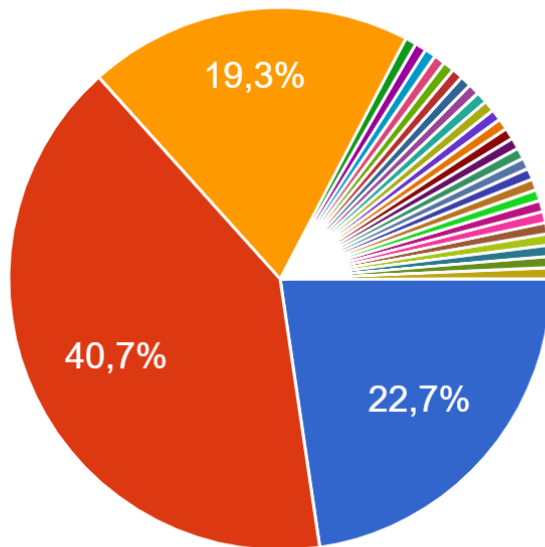

Suomen Gynekologiset Syöpäpotilaat ry
Gynekologiska Cancerpatienterna i Finland rf

***Lähes joka viides ei saanut
ensimmäisellä
terveydenhuollon käynnillään
lainkaan apua.***

Miten hoito eteni ensimmäisen käynnin jälkeen?

- Aloitettiin tutkimukset siinä hoitoyksikö...
- Lähetettiin kirjoitettiin gynekologian erikoi...
- Mitään ei tapahtunut ja minun piti pala...
- Lähetettiin ultraan ja labrat
- Laitettiin päivystykseen tyrän poissulk...
- Tyks akuutti leikkaus
- Työterveyslääkäri kirjoitti lähetteen TT...
- Vaadin jatkotutkimuksia päivystyksess...

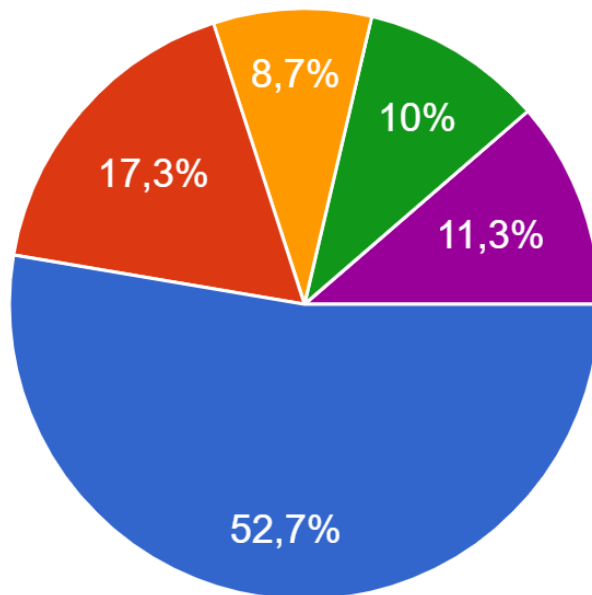

Suomen Gynekologiset Syöpäpotilaat ry
Gynekologiska Cancerpatienterna i Finland rf

***Joka kymmenes on joutunut
olemaan yhteydessä
terveydenhuoltoon yli viisi
kertaan päästäkseen
tutkimuksiin.***

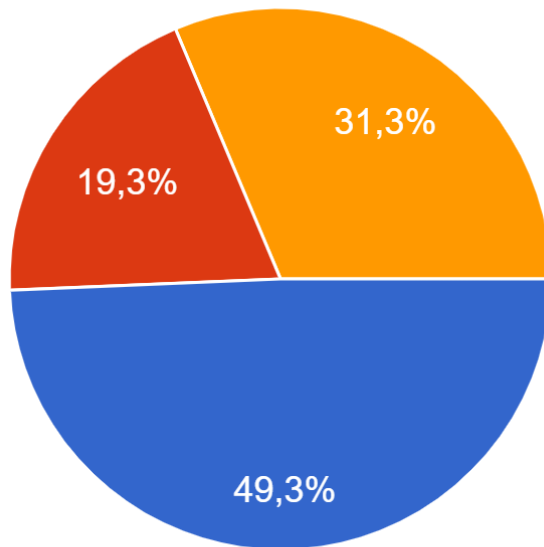
Terveydenhuollon kontaktien määrä ennen tutkimusten aloittamista/erikoislääkärin tapaamista

- Kerran
- Kaksi kertaa
- Kolme kertaa
- Neljä kertaa
- Viisi kertaa tai useammin

Viive erikoislääkärin tapaamiseen (ensimmäisestä terveydenhuollon kontaktista)

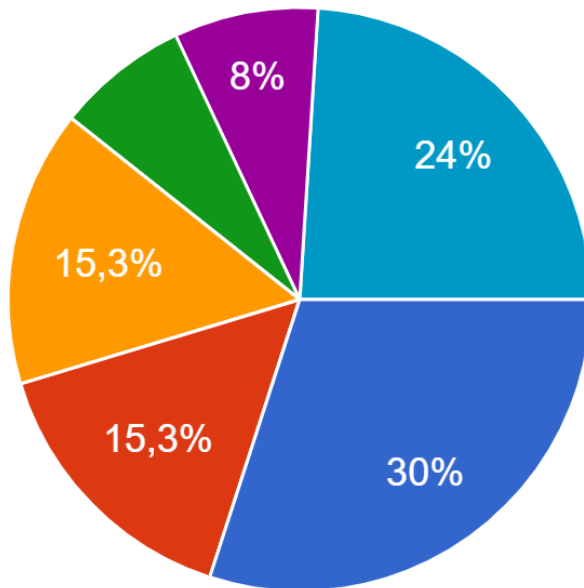
- 0-2 viikkoa
- 3-4 viikkoa
- 5 viikkoa tai enemmän

***24 prosenttia oli odottanut
diagnoosia yli 11 viikkoa.
Avovastauksissa useat vastaajat
kertoivat jopa vuoden tai kahden
viiveistä diagnosoinnissa.***

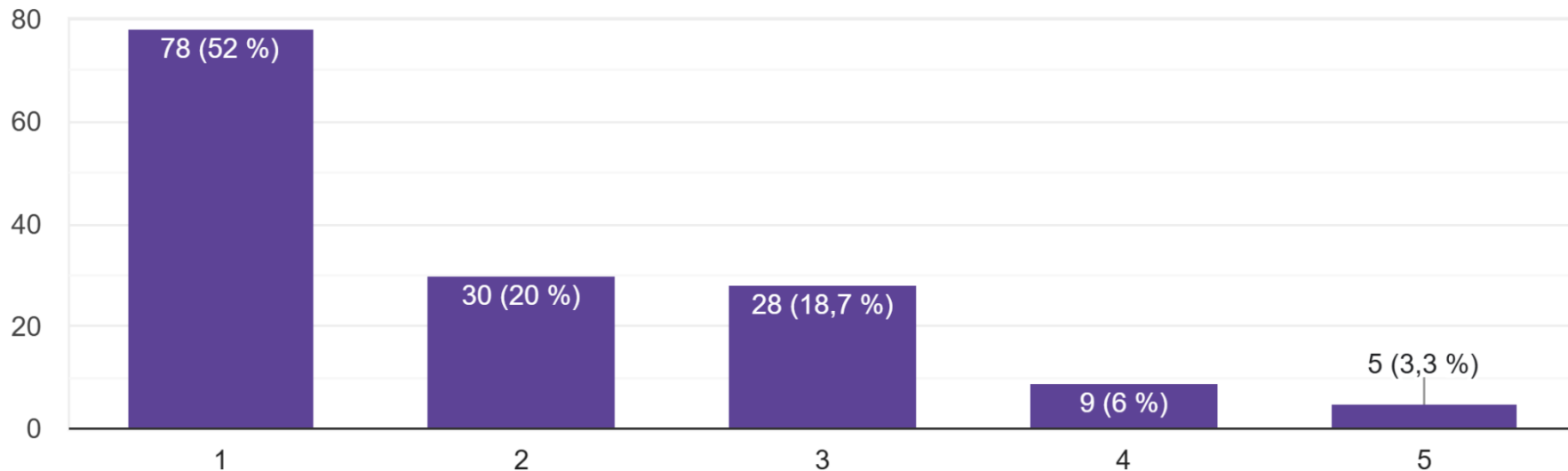
Diagnoosiviive (ensimmäisestä hoitokontaktista diagnoosiin)

- 0-2 viikkoa
- 3-4 viikkoa
- 5-6 viikkoa
- 7-8 viikkoa
- 9-10 viikkoa
- 11 viikkoa tai enemmän

Munasarjasyövän tuntemus ennen diagnoosia

1=Tunsin munasarjasyövän hyvin, 5=En tuntenut munasarjasyöpää ennestään lainkaan

Poimintoja avovastauksista

- *” Toivon että oireet **otettaisiin heti vakavasti**, ettei [tulisi] diagnoosiviivästyksiä!”*
- *” Olin 22-vuotias ja minun **piti nopeasti päättää** haluanko biologisia lapsia vai haluanko että sairauttani hoidetaan laajalla leikkauksella. Valitsin leikkauksen. En tarvinnut muita hoitoja, koska kasvain oli niin selkeästi rajoittunut. Olen vallan onnellinen että olen elossa, nyt 46-vuotiaana, mutta **lapsettomuusasiaa kipuilen edelleen.**”*
- *”**Että olisivat kohdelleet ei niin rutiininomaisesti**”*
- *”Moninaisia oireita aivan suoraan **vähäteltiin**, turvotustakaan ei tutkittu. Minun **käskettiin** laihduttaa ja olisin voinut mennä tapaamaan huolineni mielenterveysammattilaista. Olisin toivonut, että minut olisi ohjattu ultraan ja otetut verikokeet, jotka osoittivat valkosoluvajeen, olisi herättänyt jonkun. Päädyin päivystykseen veritulppaepäilyinä, jossa anelin sääriä ultrannutta sohaisemaan vatsan seutua - vasta sitten alkoi tapahtua.”*
- *”**Olisin toivonut että lääkäri ei vaihtuisi joka kerta.**”*

Poimintoja avovastauksista

- Myös positiivisia kokemuksia oli
  - *”Ei mitään - kaikki hoitui hyvin”*
  - *”Kaikki sujui nopeasti ja asiantuntevasti. Yhteistyö työterveyden ja sairaalan välillä oli sujuvaa.”*
  - *”Hoitoni eteni nopeasti ja sain hyvää hoitoa”*
  - *”Olen saanut erittäin hyvää hoitoa, ennen diagnoosin saamista piti poissulkea muita sairauksia.”*
  - *”Kaikki meni hyvin, nopeasti, ystävällisesti, asiantuntevasti”*
  - *”Mielestäni yleisesti ottaen järjestelmä on toiminut hyvin. Ehkä ongelmallisinta on sairaaloiden välinen tiedonvaihto.”*
  - *”Olen saanut alussa hyvää ja nopeaa hoitoa. Tällä hetkellä asiat mielestäni vähän tökkii. En saa hoitoa ja vaan seurataan vaikka markkerit ovat aika isoja.”*

Olisin toivonut, että

- ...minua olisi **kuunneltu**
- ...oireeni olisi **otettu vakavasti**
- ...olisin päässyt **nopeammin** tutkimuksiin ja saanut diagnoosin varhaisemmassa vaiheessa
- ...**ei oletettaisi** (esimerkiksi oireiden liittyvän toiseen olemassa olevaan sairauteen)
- ...diagnoosista olisi kerrottu **kasvotusten**, ei puhelimesta
- ...lääkäreiden ohjeet olisivat **yhteneväisiä** keskenään
- ...oireista (niin syövän kuin syöpähoitojenkin) **kerrotaisiin enemmän** → esimerkiksi mikä on ohimenevää ja mikä pitkäaikaista/pysyvää

Suomen Gynekologiset Syöpäpotilaat ry
Gynekologiska Cancerpatienterna i Finland rf

***Naisten terveys on
alitutkittua ja
alidiagnosoitua. Muutetaan
tämä. Yhdessä.***

Kiitos

Suomen Gynekologiset Syöpäpotilaat ry
Gynekologiska Cancerpatienterna i Finland rf